

Uit elke boom een boog!

Deze keer naar Makkum, een stadje aan de voormalige Zuiderzee. De stadskern herinnert aan vroegere tijden. Toen de schepen van hout en de mannen van staal waren. Deze uitspraak komt van nog veel vroeger; toen de bogen van hout waren en de mannen van staal. Maar ook tegenwoordig zien we steeds meer bogen van hout...

Voor velen onder ons boogschutters zal de website 'Zelfbogenmaken' van Jan van der Veen geen onbekende zijn. Tijd om eens nader kennis maken met 'Jan de Bogenman' uit Makkum.

Jan, nu 43 jaar en architect, schoot zijn eerste recurveboog op 16 jarige leeftijd. Daarvoor was hij als jongen al actief met bamboestok in een PVC-buis. Later schiet hij ook nog compound blank en vanaf zijn 39ste schiet Jan met eigengemaakte bogen.

Nieuwe dimensie

En met dat zelf maken geeft Jan een nieuwe dimensie aan het zelf bogen maken. Daar waar veel bogenbouwers de bekende (of minder bekende) houtsoorten zoals o.a. taxus, bolletrie, lemonwood en osage orange aanprijzen gaat Jan een stap verder. Van verschillende inheemse houtsoorten worden bogen gemaakt uit een stuk. Wat te denken van inheemse taxus, essen-, iepen-, berken-, grenen- en vurenhout! Uit elke boom een boog is het credo. Uit elke houtsoort is dus een boog te maken als de vorm maar is afgestemd op de eigenschappen van het hout. Door veel uitproberen is de bogenbouwer tot verrassende en goed schietende modellen gekomen.

Wedstrijd met zelfgemaakte bogen

Met veel enthousiasme vertelt Jan over zijn experimenten en over de jaarlijks terugkerende 'wedstrijd' op zijn vereniging Odulphus te Stavoren. Daar wordt dan alleen geschoten met een door de schutter zelf-

gemaakte boog. De boog dient er ook zo origineel mogelijk uit te zien en mag geen onderdelen bevatten die in een boogschiet winkel verkrijgbaar zijn. Dit leidt tot veel inventiviteit en originaliteit.

Enorme diversiteit

Maar de experimenten van Jan leveren heel mooie bogen op. Zoals eerder opgemerkt moet worden uitgegaan van de eigenschappen van het hout. Dit levert voornamelijk platte bogen op. Toch is er een enorme diversiteit onder de bogen. De uit iepen gemaakte boog ziet er anders uit dan de boog van grenen. De vorm van de bogen zal overeenkomen met de bogen die vele duizenden jaren geleden ook gemaakt zijn, afhankelijk van het beschikbare hout.

Alleen handgereedschap

Een boomstam op het erf wordt gekloofd en de schors verwijderd. Jan laat zien hoe hij te werk gaat. Er worden alleen handgereedschappen gebruikt bij het maken van een boog. Jan houdt van knutselen en de eenvoud van een massief houten boog spreekt hem aan. Zelf kappen, kloven, zagen, tilleren en natuurlijk ook pijlen maken.

Kennisoverdracht

Het overdragen van zijn opgedane kennis vindt hij ook belangrijk. Hiermee kan een ieder die zelf een boog wil maken zijn voordeel mee doen. Dat is te zien op de website van Jan. Misschien wel een van de meest bezochte Nederlandse site's op dit gebied. Ook de ervaringen van andere 'doe het zelv'ers' staan op de site: <http://home.planet.nl/~veen0804/>

Bier

Tot slot een leuk detail... Een boog met pijl van Jan is te zien op het etiket van een Belgisch biermerk.

Tekst en foto's Hans Veldhuis

